

dište br.2 bilo u Singaporu ukrcano 1863 bale gume - smio u presudi utvrditi da je ukrcana količina gume među strankama nesporna. Očigledno je da se ta konstatacija ne odnosi na gumu, koja je bila ukrcana u drugim brodskim skladištima, koja nije predmet ovog spora. Zbog toga ne stoji žaliteljeva tvrdnja da se presuda ne može ispitati zbog počinjene bitne povrede; naprotiv se presuda, s obzirom na izvedene dokaze, može u cijelosti ispitati i činjenično stanje, koliko je to potrebno za donošenje pravilne odluke u sporu, potpuno utvrditi.

S obzirom na izneseno prvostepeni sud nije počinio povredu iz ni jednog od uzroka na koje se žalba poziva. Navedenim dokaznim ispravama tuženik je dokazao da je tužiteljevu umješaču predao sve u Singaporu ukrcane 1893 bale gume, koje su u potpunosti pokrivala svih pet partija, među kojima i onu zbog koje je došlo do spora. Zbog toga za štetu koju tužitelj trpi, tuženik ne može odgovarati, pa je pobijanu presudu, kojom je tako i odlučeno, valjalo u cijelosti potvrditi, uz tužiteljevu obvezu da tuženiku plati troškove drugostepenog postupka, koji se sastoji iz plaćanja takse na odgovor na žalbu /čl.143 ZPP/.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 30.I 1963.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, Radomir Buzuk

Ukrcaj tereta - Brodar je dužan nadoknaditi štetu krcatelju, ako u ugovoreno vrijeme ne stavi brod na raspolaganje za ukrcaj tereta - Zakašnjenje postavljanje broda zbog carinskog postupka, pa makar taj postupak bio i rigorozan, ne predstavlja višu silu, te štetne posljedice zakašnjenja snosi brodar

Tužitelj je krcatelj, a tuženik brodar. Među strankama je nesporno da je za dan 6.XII 1961. za prvu smjenu bio planiran ukrcaj na brod "Lastovo", i da je krcatelj pribavio potrebnu radnu snagu za ukrcaj ugovorenog tereta na brod, no da brod nije u ugovoreno vrijeme bio na odredjenom mjestu radi ukrcaja, te da stoga tužitelj trpi utuženu štetu za zadržavanje radne snage potrebne za ukrcaj. Prvostepeni sud nije uvažio prigovor tuženika da je do nestavljanja broda na raspolaganje za ukrcaj tužitelju došlo zbog zadržavanja broda od strane carinskih vlasti radi pregleda broda.

Protiv prvostepene presude žali se tuženik. Drugostepeni sud je žalbu odbio sa slijedećim obrazloženjem:

Prvostepeni sud pravilno je, na osnovi utvrđenog činjeničnog stanja, donio svoju presudu, pa se obrazloženje pobijane presude u cijelosti prihvaća.

Prigovor žalbe da tuženi nije mogao predvidjeti da li će se carinski pregled broda vršiti dulje ili kraće vrijeme, te se ne može prihvatiti da riziko ovekovog zadržavanja broda snosi onaj u čijoj se imovini šteta desila.

Za odnose koji nastaju medju strankama u pogledu ukrcavanja, odnosno iskrcavanja, odlučan je ugovor, odnosno, ukoliko takav ne postoji, običaj luke ukroaja, odnosno iskrcaja.

Medju strankama je nesporno da je u pogledu ukrcavanja spornog broda postojao medju njima poseban sporazum postignut na koordinaciji u pogledu početka vremena ukrcavanja, pa su iz toga sporazuma slijedile i određene obaveze kako za tuženoga kao brođara, tako i za tužitelja kao krcatelja. Naime, tuženi je kao brođar bio dužan da u ugovoreno vrijeme na ugovoreno mjesto stavi tužitelju - krcatelju na raspolaganje brod sposoban da primi teret, a tužitelj je kao krcatelj bio dužan da poduzme sve radnje potrebne da bi u ugovoreno vrijeme moglo početi ukrcaje ugovorene robe.

Ako jedna od stranaka ne udovolji svojim obavezama, ili zakasni s dužnom činidbom, pa zbog toga za drugu stranku nastanu štetne posljedice, tada je stranka, na čijoj je strani nastalo zakašnjenje u ispunjenju činidbe, dužna drugoj strani naknaditi time nastalu štetu.

Kad je dakle utvrđeno, a to je medju strankama nesporno, da je tuženi brođar zakasnio s ispunjenjem svoje obaveze, tj. da stavi brod na raspolaganje tužitelju u ugovoreno vrijeme radi ukrcaja, tada je on dužan tužitelju krcatelju naknaditi štetu koja mu je zbog toga nastala.

Pitanje da li takova obaveza nastaje i u slučaju kad jedna od stranaka bude spriječena da udovolji svojoj obavezi zbog postupka carinskih organa - pregled broda ili tereta - tada to treba razmatrati sa stajališta da su carinski pregledi, broda ili tereta, pa i oni, rigorozni, redovna pojava koja se može predvidjeti, i ne smatra se izvanrednim događajem ili aktom organa vlasti koji se nije mogao predvidjeti. Prema tome slučaj rigoroznog pregleda broda ili tereta od carinskih organa, pa time i eventualni rizik za štetne posljedice pregleda treba da snosi onaj na čijoj strani je takav pregled obavljan.

Kad je dakle do zakašnjenja broda na mjesto ukrcaja došlo zbog carinskog pregleda broda, taj se slučaj desio na strani tuženoga brođara, pa je on dužan snositi i sve štetne posljedice takvog događaja, naravno i odgovornost za štetne posljedice koje

su nastale tužitelju kao krcatelju. Jednako bi se moglo uzeti i u obrnutom slučaju, tj. da je krcatelj zakasnio s ukrcajem robe zbog carinskog pregleda, pa bi on u takvom slučaju snosio štetne posljedice i morao naknaditi eventualnu štetu koja je nastala brodaru zbog zakašnjenja s ukrcajem robe.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 5.II 1963.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Vladimir Borić, dr Nada Heisinger

Čista teretnica predstavlja predmnjevu da je teret ukrcao uredno - Ova se predmnjeva ne može oboriti prostom tvrdnjom broskog oficira koju sud nije cijenio - Dokaz protiv predmnjeve mora sadržavati konkretne činjenice - Komisijski zapisnik sastavljen na željeznici 8 dana nakon iskrcaja robe s broda ne može dokazivati da je šteta nastala prijevozom morem - Izjava primaoca kojom se on ograđuje od odgovornosti za štetu na teretu nema utjecaja na odnos između krcatelja i brodara - Spediter se oslobađa odgovornosti dokazom da je dobio čistu teretnicu koje sadržaj brodar nije uspio pobiti

Tužitelj je predao tuženiku, poduzeću luke, robu radi otpreme u Gruđu preko Metkovića. Tuženik je robu ukrcao u Zadru i od zapovjednika dobio čistu teretnicu.

Na odredištu je konstatirano da je sadržaj jednog sanduka čokolade oštećen vlagom. Tužitelj smatra da mu je za oštećenje odgovoran tuženik, jer da je prema navodu broskog oficira ukrcao teret na brod po kiši i složio ga na brodsku palubu, a ne u skladište broda. Tužbom se traži naknada tako nastale štete.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu. Protiv presude žalio se tuženik. Drugostepeni sud je žalbu usvojio sa slijedećim obrazloženjem:

Osnovano tuženik ukazuje na činjenicu da je predajom čiste teretnice pružio tužitelju valjani dokaz o urednoj predaji tereta na brod. Iz pregleda teretnice, koja u prijepisu prileži spisu, a tužitelj joj u postupku nije osporio istinitost, proizlazi da je brodar primio od tuženika na prijevoz u teretnici upisanu robu bez ikakve ograde. Stoga se - dok god brodar ne dokaže protivno - mora uzeti da je teret ukrcao u onom stanju i u onim uvjetima kako to proizlazi iz teretnice. Budući da se brodar nije u tom pogledu ograđio upisom u teretnicu, mora se uzeti da je teret ukrcao uredno pod normalnim uvjetima ukrcaja, i složen u brodsko skladište na način koji odgovara prirodi tereta. Od tuženika kao